

学而篇·第一

hâk-zû-phian · tōiⁿ-î

01 子曰：“学而时习之，不亦说乎？有朋自远方来，不亦乐乎？人不知而不愠，不亦君子乎？”

Tsú iat: “Hâk jû sî-sîp tsü, put-êk/iā juât hu? ǔ-phêng tsǔ ián-huang lâi, put-êk/iā lâk hu? nâng put-ti jû put-ún, put-êk/iā kun-tsú hu?”

02 有子曰：“其为人也孝弟[悌]，而好犯上者，鲜矣；不好犯上，而好作乱者，未之有也。君子务本，本立而道生。孝弟[悌]也者，其为人之本与。”

Yú-tsú iat: “khî ûi-nâng iā hau-tǐ, jû hauⁿ huăm-siăng--chiá, sián ī; put-hauⁿ huăm-siăng, jû hauⁿ tsak-luănn--chiá, buē tsü iú iā. kun-tsü bū-pún, pún lîp jû tǎu seⁿ. hau-tǐ iā--chiá, khî ûi-nâng tsü pún --û.”

03 子曰：巧言令色，鲜矣仁。

Tsü-iat: khá-ngân lěng-sek, sián í jîn.

04 曾子曰：“吾日三省吾身：为人谋而不忠乎？与朋友交而不信乎？传不习乎？”

Tsan-tsú iat: “û jît sam-séng û sin: ûi-nâng môu jû put-tong hu? ỉ
phêng-iú kau jû put-sìn hu? thuân put-síp hu? ”

05 子曰：道千乘之国，敬事而信，节用而爱人，使民以时。

Tsü-iat: tău tshaiⁿ-séng tsü kok, kèng-sü zû sìn, tsat-ēng zû àiⁿ-jîn,
sái-mîn íⁿ sí.

06 子曰：弟子，入则孝，出则悌，谨而信，泛爱众，而亲仁。行有
余力，则以学文。

Tsú iat: tĩ-tsú, jíp chek hau, tshut chek tĩ, kún jû sìn, huăm àiⁿ
chèng, jû chhin jîn. kiâⁿ ử ỉ-lât, chek íⁿ hâk bûn.

07 子夏曰：贤贤易色；事父母，能竭其力；事君，能致其身；与朋
友交，言而有信；虽曰未学，吾必谓之学矣。

Tsú-hē iat: Hiân-hiân êk-sêk; sū pě-bó, lêng kiât khî-lât; sū kun,
lêng tì khî-sin; ỉ phêng-iú kau, ngân jû ử-sìn; sui iat buē-hâk, ỉ pít
ùi tsü hâk--ĩ

08 子曰：君子不重则不威，学则不固。主忠信。无友不如己者。过
则勿惮改。

Tsú iat: Kun-tsú put-tǝng chek put-ui, hâk chek put-kù. Tsú tong-

sìn. Bô iú put-jû-kí--chiá. Kuè chek mut/màiⁿ tǎn kói.

09 曾子曰：慎终追远，民德归厚矣。

Tsang-tsú iat: sín/sím-tsong tui-iáng, mîn-tek kui kǎu--ī.

10 子禽问于子贡曰：夫子至于是邦也，必闻其政。求之与，抑与之与？

子贡曰：夫子温良恭谦让以得之。夫子之求之也，其诸异乎人之求之与？

Tsü-khîm mûn-i Tsü-kòng iat: Hu-tsú chî-i sǐ-pang--iā, pit bûn khî-chêng.khiu--tsü ü, ak ü--tsü ü?

Tsü-kòng iat: Hu-tsü un liâng kiong khiam jiǎng í-tek/tik-tsü.Hu-tsú tsü khiu--tsü-iā, khî-tsü-hu ǐ-hu nâng tsü khiu--tsü ü?

11 子曰：父在观其志，父没观其行。三年无改父之道[导]，可谓孝矣。

Tsü-iat: pě tǒ kuan-khî-chì, pě mût/môk kuan-khî-hěng. saⁿ-nîⁿ bô-kói pě tsü tǎu, khó ùi hàu--ī.

12 有子曰：礼之用，和为贵，先王之道斯为美，小大由之。有所不行，知和而和，不以礼节之，亦不可行也。

Yú-tsü iat: lói tsü ēng, huâ ûi-kùi, soiⁿ-uâng-tsü-tǎu sù ûi-múi, siáu-

tǎi iû--tsu . ǔ-só put-hěng, ti-huâ zú huâ, put íⁿ-lói tsat tsu, êk/iā
put-khó-hěng iā.

13 有子曰：信近于义，言可复也。恭近于礼，远耻辱也。因不失其亲，亦可宗也。

Yú-tsú iat: sìn kǔng-i ngǐ, ngân khó-hôk--iā.kiong kǔng-i lói, ián
chhí-zôk--iā.in put-sit khî-chhin, êk/iā khó-tsong--iā.

14 子曰：君子食无求饱，居无求安，敏于事而慎于言，就有道而正焉。可谓好学也已/矣。

Tsú-iat: kun-tsú chiâh bô-khiû páu, kú bô-khiû an, mián-i-sū zú
sím/sín-i-ngân, chiū ǔ-tǎu zú chiàⁿ--ian.khó-úi hàunⁿ-hâk--ī.

15 子贡曰：贫而无谄，富而无骄，何如？

子曰：可也，未如贫而乐，富而好礼者也。

子贡曰：云：“如切如磋，如琢如磨”，其斯之谓与？

子曰：赐也，始可与言《诗》已矣！告诸往而知来者。

Tsú-kòng iat: phîn zú bô-thiám, pù zú bô-kiau, hô-zú?

Tsú iat: khó--iā, buē-zû phîn zú lâk, pù zú hàunⁿ-lói--chiá-iā.

Tsú-kòng iat: ûn: “zû-chhiat zû-tsho, zû-toh zû-mô”, khî sù-tsü-úi
û?

Tsú iat: Sù--iā, sí khó ỳ-ngân 《Si》 íⁿ--ī! kàu-tsu uáng zú ti lâi--chiá.

16 子曰：不患人之不己知，患不知人也。

Tsú-iat: put-huǎm jîn-tsü-put-kí-ti, huǎm put-ti-jîn--iā.